

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:
в Австрії:
за цілий рік . . . 20 кор.
за пів року . . . 10 кор.
за чверть року . . . 5 кор.
за місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

за цілий рік: зі щоденною
всилкою 7 доларів, або 12
рублів; з висилкою двічі
в тижні 5 1/2 долара, або 10
рублів; з висилкою що субо-
ти 4 1/2 долара, або 9 рублів.
Поодинокі числа по 10 сот.

Телефон Редакції ч. 1484 — Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича

Виходить у Львові що дня
крім неділі руских свят
о 5 1/2 год. по полудні.
Редакция, адміністрація і
експедиція «Руслана» при
ул. Осолінських ч. 11. партер
(Фронт від ул. Тихої). Експе-
диція місцева в Агенції
Соколовского в насажі Гаве-
мана.
Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє.—
Рекламації неопечатані є
вільні від порта. — Оголо-
шеня звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надсланим» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесеня по 30 сот.
від стрічки.

Дипломатичні крутіства галицьких москвичів.

(Δ) Др. Глебовіцький не дармо ходив до школи дра Крамаржа, не дармо брав з ним участь в усіх т. зв. новославянських зїздах, нарадах і бенкетах. Він показав ся вельми понятливим учеником дра Крамаржа. Як др. Крамарж якийсь час умів пускати політичним кругам тумана в очи і запевняти, що т. зв. новославнізм се щось зовсім иншого як старий зжитий панславизм а в дійсності панрусизм і на сю вудочку умів зловити навіть старих польських політиків, поки они не прочумали ся і не зрозуміли, так і наш др. Глебовіцький пускає тепер тумана в очи з старорускою партією і ужив до розповсюдження сего тумана всепольского Slowa

Перед трема днями він перед дописником всепольского Slowa виявив свої погляди на події і змаганя наших москвичів. Отже, як заявляє сей дневник, має в найблизших днях вийти в жите «Галицько-русская Рада» яко політична представниця т. зв. уміркованого табору наших москвичів. «Русско-народна партія» (така є її справжня назва), ще не виклвила своєї програми, котру доверва виготовляють наші москвичі, а також тактичні причини приневолити їх з тим здржати ся.

Як запевняє др. Глебовіцький, народно-русская партія не є новим сторонництвом, але по утвореню радикальної «Русско-народной організації» (дра Дудикевича) показала ся потреба зєдинити всі одиниці давної старорусскої партії, котрі не годять ся на радикальні погляди Дудикевичівців, а бачать добро «русского народа» в Австрії, в спокійнім, культурнім розвитку. Радикали бажать «з треском валити старий дім», а окликом Глебовіцького, Короля et com. є — змагати до справдешнього поступу на старих історично-культурних основах (они нам добре відомі почавши від «Погодинської Галицько-русской» колонії з Зубрицьким, Головацьким і т. п.). Галаслива політика розпуки радикалів може нанести багато шкоди всему «русскому» народови, викликати реакцію і переїхати ся по цілім народі як валець по шутрі.

Одначе помиляв би ся сей вельми, хто би думав, що тут маємо діло з якоюсь справді уміркованим сторонництвом. Оно, як дальше побачимо, має ті самі основи, що Дудикевичівці, ту саму мету, лише іде suaviter in modo, але fortiter in re.

Др. Глебовіцький заявляє, що засадою організації сеї старорусскої партії є передовсім признанє національно-культурної єдности всіх галузей «русско-

го народа», але додає — не єдности політичної (— се зовсім зрозуміле з дипломатичних причин, бо й Дудикевич сего явно не говорить). Наша політична діяльність, каже він, кінчить ся поза граничними стовпами (а мимо того і др. Глебовіцький робив політику з гр. Бобрінським, генералом Владиміровим et cons.). Признаючи культурну єдність, не хочемо в себе робити Великоросів, бо малоруске племя внесло протягом історії стілько духовної праці до загального дорібку культурного русскої суспільности, що має повне право до признаня своїх характеристичних прикмет (вельми дипломатично). Стоїмо дальше на засаді нерозривного союзу нашого народа (якого?) з нашою церквою (якою?). Се так звичайно говорять по літійски наші москвичі, але позаяк они уважають Русинів частиною русского народа, отже й нишком церквою своєю уважають звичайно православну російську.

Він вправді запевняє, що признаючи культурну єдність не значить вирікати ся унії, але викручує ся з сего вельми дипломатично, подібно як соціялісти, котрі до своєї безвірности не хотять щиро признати ся і кажуть, що релігія се річ приватна. Отже й др. Глебовіцький найшов подібну фірточку і каже, що в XX. столітю не треба втягати до національних справ

Правовий порядок.

В літку, у свято, в гарний погожий день, гуляла собі сільска молодь на майдані біля церкви.

Дівчата, як мак, цвіли квітчастими стрічками, мережками, та квітками у косах, і парубки, звичайно, одягли ся — як хто міг — чепурнійше.

Гуляли собі, жартували, співали, як воно скрізь у нас по селах ведеть ся.

Геть далеко, від царини, забренів дзвінок і звяла ся хмара куряви.

— Що воно іде? — питали деякі.

— Начальство мабуть, не хто инший, бо з дзвінком.

— Та й швидко пре. Хоч становий, хоч земський, не инакше.

Надійшов ділок Федь, на милаці; ще у Севастопольській війні бував, там і ногу лишив.

— А що воно, хлопці? спитав він.

— Земський іде.

— Чогож ви тут стовбичите?..

— А що, не можна? зість?

— Молоді ви, бачу, то й зелені. А ви мене, старого послухайте: гетьте звідсіля усі, поки час.

— Чогож утікати? Що він нам зробить?

— А чого лізти на очи? Вонож — начальство. Хиба ви знаєте, що в його на думці? А старі люде кажуть: від усякого лиха поли вріж, та втікай.

— Го-го-го! — зареготали парубки. — Втікайте, діду, ви зарані, бо у вас нога дубова. А ми й потім встигнемо.

— Як знаєте. Глядіть, щоб не калялись.

Тим часом наближала ся баскими кіньми запряжена гарненька, блискуча натичанка. Поганяв фурман у червоній сорочці, чорній оксамитній безрукавці та у шапочці з пав'ячим пером. У задку, важно розкинувшись, сидів „земський“ у білому балахоні та у казенному картузі в червонім околиці.

Підїхавши до юрби парубків і дівчат, земський вихилив ся з натичанки, глянув на них і гучно крикнув фурманови:

— Стой!

Фурман спинив коней. Парубки вмиль поскидали шапки і всі відступили від шляху.

— Вы чево, тут собрались? — крикнув земський.

Хлопці мовчали.

— Чево собрались толпой? Га?

— Свято сьогодні, — озвав ся один з парубків. — Празник.

Земський вискочив з натичанки і підбіг до парубків.

— Празник? Ты кто? — крикнув він до того парубка, що відповідав йому. — Ты что? Это что? — вищав він, оглядаючи парубка з голови до п'ять, з одного боку і з другого.

Парубок мовчав.

— Это что, спрашиваю я? — кричав земський, прошиваючи парубка очима.

— Я... нічого... — бубонів той.

— Ста-а-р-оста! — гукав земський на весь майдан. — Гдѣ староста?

Через майдан біг староста, без шапки, чіпляючи дорогою до свитки свій знак.

— Ты староста?

— Я, ваше високоблагородіє.

— Давай топор! — кричав земський.

— Староста вилупив очи на начальство.

— Топор давай, с... ти сии! — аж затупотів земський на старосту.

Староста метнув ся у ближню хату і незабаром виніє сокиру.

— Вали ево! — крикнув земський, показуючи на парубка.

Староста стояв, поводячи навколо здивованими очима. Парубок зблід.

— Вали ево на землю!

— Ваше високобродіє... — бубонів староста. А переляканий парубок сам упав земському в ноги, благаючи:

— Помилуйте! За що?

— Рубай! — крикнув земський на старосту.

Староста стояв з сокирою, мов скаменів.

Земський вихопив у його сокиру, змахнув над лежачим раз... вдруге... і відрубав йому... високі закаблуки від чобіт.

Всі зітхнули вільнійше з того переляку. Парубок без закаблуків встав помаленьку і перехрестив ся.

— Это что за мода? вищав земський. — Франтить? Я тобі покажу франтить! Староста! В холодну ево!

З поза церкви виїхав поштовий візок і спинив ся на майдані. З візка злязав якийсь молодий чоловік.

— Это хто? — спитав земський старосту.

— Се фершал, ваше скобродіє. Віспущать... —

— Га? Хто дозволил?

Відповіді не було.

Вже надійшли останні новості на ко- **АНТОНІЯ УВІЄРИ** Великий вибір. — —
стюми і дамські блюзки до магазину **★ ЛЬВІВ, улица Галицька ч. 10. ★** Добрий товар. — — —
Ціни незвичайно низькі.

релігійних питань. Є се отже лише зручне ходжене поміж дощ!

Так само зручно викручує ся з поглядів що до демократичних основ і запевняє, що єго партія демократична, але далека від охлократії і хлополаства і бажає спокійного економічного і культурного розвитку народу, не викликаючи становой борби. Супротив українсько-руських змагань запевняє др. Глебовіцький, що не узнає сепаратистичного «мазепиньства» (се звичайна фраза Катковів, Гаварських et cons. а тепер їх наслідників Савенків, Бобринських і т. и.)

Супроти Поляків признає засаду славянської взаємности, а взаємини сеї партії до Поляків робить зависимими від становища Поляків, однак ніколи не буде держати ся оклику: за Сян.

Що до виділення Холмщини викручував ся др. Глебовіцький дипломатично, згоджувався на погляд сторонництва центр. в Думі з тою зміною, щоби виділити повіти рускі, а при конгресівці лишити з польським населенням, або польською більшістю.

Стілько доси виявив др. Глебовіцький про нову партію, але бачимо вже із сего, що се давна пісонька наших москвичів, хоч в дечім на иншу нуту.

Політичний огляд.

Заграниця.

Побут короля Фердинанда в Петербурзі звернув на себе увагу дипломатичного світа. Зовсім ясна річ, що явив ся він там в тій цілі, щоби позискати Росію для розв'язки македонського питання в душі кориснім для Болгарії. Се подорож визвала в болгарській печаті острі і певні себе відзиви, а на болгарско-турецкій границі стрілянину між болгарськими і турецькими жовнірами. З другої сторони відзиви в російській печаті є того рода, що потверджує здогад турецької печаті про попиранє Росією болгарського агресивного становища. «Новое Время» заявляє, що терпеливість Росії в македонсько-болгарській справі уже вичерпала ся. Се виглядає на заповідь російської інтервенції, або по крайній мірі на підбадьоруванє Болгарів.

Берлінська National Ztg одержала з певних дипломатичних кругів поясненє сего дволичного становища Росії. Не підлягає сумнівови, що болгарський король, вибираючи ся в подорож до Петербурга, мав замір предложити там справу

— Ей ви! — крикнув земський до фершала. — Хто вам разрѣшил?

— Доктор, — відповів фершал.

— Доктор? Кто тут начальник? Га? Я вас спрашивая.

Фершал мовчав.

— Я тут начальник! — кричав земський, стукаючи себе пальцем у груди. — Не смѣть, без моего позволенія!... Староста! Вон его! Не смѣть! Я вам покажу, кто тут начальник, погражав він кулаком на всіх, сідаючи знов у натичанку.

— Пшол! — крикнув він на фурмана і покотив далі.

Юрба без шапок стояла, здивована, перелякана.

Дід Федь, хитаючи сивою головою, штикульгав на милиці до дому.

— Як казав: начальство, — бубонів він. — Як можна?... Не жарті!... А їм, дурням, байдуже... Старих слухайте!... О, Господи! — зітхнув дід, — воля Твоя съята.

Діялось се у Херсонщині, не так вже давно: годів шість, може сім тому минуло. Нема вже там того земського. Він у Києві був гласним міскої думи, а перед виборами до державної думи він зібрав у Києві, «истинно-русских» людей і партію «правового порядку» і говорив їм палкі промови, щоби ратувати Росію від «крамоли та жидів» і заводити... «правовий порядок».

(«Оповідання»).

Модест Левіцький.

македонських Болгар і просити Росію о пом.ч. Міністер Папріков заявив в Петербурзі отверто, що відносини в Македонії стали невиносимі та що они криють в собі можливість війни. Comptinque в справі берлінських нарад гр. Еренталля і Бетмана-Гольвега подає, що оба сі мужі стану осуджують і на дальше спокійно політичне положенє, то є, они не поділяють песимістичних поглядів, висловлених деінде. Сі слова відносять ся до болгарско-турецких відносин і настрою, який в тім згляді запанував від певного часу в Петербурзі. Се місце є поважним остереженєм під адресою Росії і Болгарії, щоби удержували status quo на Балкані і не робити там ніяких небезпечних проб.

Навіть в Росії появляють ся голоси, які осуджують подвійну гру Росії. Кн. Мещерський пише в «Громадянині»: «Цілий світ говорить про наші переговори з Австрією в цілі відновленя добрих відносин, які повсував той сам Ізвольський, котрий хоче їх тепер направити. Я одначе побоюю ся, що в руках такого митця остане справа без ніякого хісна. Повтаряю, що я обавляю ся Ізвольського, сего злого духа Росії». Ясно отже, чому проба зближеня Австро-Угорщини і Росії не довели ще до ніякого конкретного вислідку. Росія грає подвійну гру в своїй балканській політиці.

Державна рада.

На четверговім засіданю державної ради в розправі бюджетовій в дальших виводах пос. Вітик обговорював справу еміграції. Анкета, скликана куріяльним парламентом заняла ся справою еміграції лише о стілько, щоби запобігти еміграції обовязаних до військової служби та щоби рух еміграційний справити на Триєст Австро угорські консуляти не дбають про судьбу емігрантів. Також за робітників в Прусах австрійське правительство зовсім не дбає. В справах національних не треба ждати, що зробить комісія національна. Президент кабінету говорив вчора про італійський університет, а не згадав нічого про заложенє університету українського у Львові, хоч уже крайній на се час. Найгіршою болячкою є руссифільський рух.

Багато говорить ся про панславизм, неославизм, про помирненє всіх Славян, але російський цар гнобить 26 мільонів Українців, котрим заборонено уживати рідної мови, заборонено писати і читати. Не зважаючи на шумні слова, що сказано на зїзді в Петербурзі, правительство замкнуло Полякам вже 6 шкіл, а Українцям 8. Богато найліпших синів України стогне в російських тюрмах або сибірських казматах. Російське правительство і Галичини не лишило в спокою та засипало її рублями, а се на жаль діє ся при помочи галицького намісника і польських народо-вих партій. Підчас послідної соймової сесії важив ся один хлоп (Миронюк-Заячук), котрого вибрано також при помочи Потоцького, сказати таке, що нема ніякої України на світі, та що Українців треба вирізати як боляк з народного організму, бо є тільки один «русский» народ. Що сказали би на те Чехи, як би так важив ся промовляти який Німець в чеськім соймі?! Що сказали би Німці на таку промову німецького посла? Бесідник обговорює російську пропаганду в Галичині та заявляє, що східну Галичину при помочи гр. Еренталля мабуть вже видано Москалям.

П. Марков жалував ся на утиск галицьких Москалів. Але поправді впливові круги не утискають їх, а противно попирають. Один з провідників сего руху, др. Дудикевич, набрав на улиці по лица; від року прилюдно докоряють єму спроневеренєм; уміркований москвофіл др. Король сказав, що не подасть єму руки; а той Дудикевич все таки безкарно веде за російські гроші московську пропаганду в Галичині. У Відні виховував ся він за російські гроші і був знаним російським агентом. Бесідник описує, як російських агітаторів з Галичини приймають в Росії генерали і начальники міст. Навіть судії в Галичині отверто агітують за сею партією. Бесідник каже, що один судія з чорносотенцями ходив від села до села і розбивав людей! (П. Марков: Назвіть єго!) В краю знають єго; я не кажу єго назвиска, бо не хочу, щоби дістав

ордер. (Сьміх). Російські агітатори ходять по краю, вчать російської мови і ширять російські ідеали. Навіть святицики не соромлять ся так поступати. (П. Курилович: Неправда!) В народнім домі у Львові відбувають ся збори російських агітаторів, котрі на євою користь використовують сей дім, хоч він є власністю руского народу. Руский парід переслідуваний з усіх сторін, а до того ще й москвофільський рух руйнує хлопів. Чи не треба би всіх способів ужити, щоби знищити єю страшну хоробу? В Галичині аж кишать від російських агітаторів. Двома дорогами йде сей рух до Галичини: через бесіди і дневники, та через шпівонів і провокаторів. Російське правительство знає, що в Галичині діє ся в кожній партії і в кожній верстві. А п. Маркова чи не посуджено о шпівонство?

П. Марков: То лож! Я се давно відвер на розправі.

П. Вітик: А як прийшло до процесу?

П. Марков: При тім, що у нас діє ся, я міг був навіть бути замкнений за шпівонство, хоч погорджую ним. Говорить про шпівонів инших народностей! В Берліні недавно 70 Поляків було вмішаних у шпівонську аферу.

П. Вітик: Я сказав, що російське правительство всюди має агентів.

П. Діаманд: Купує найбільшу ледар усіх народів.

П. Марков: Поляки більше займають ся шпівонством, ніж ми. (Перебивають).

Президент: Пос. Марков тепер не має голосу.

П. Вітик: Є різниця між тайними шпівонами а тими, о котрих я говорю. Сі шпівони творять у нас політичне сторонництво, грають велику ролю, нищать народ і затрокують публичне житє. Дудикевича і Глебовіцького попирає намісник; ті, що належать до вязниці, живуть в поважаню. Десять таких засідає в соймі, і ніхто не важить ся виступити против них. Але колись історія осудить їх і назве зрадниками України.

П. Марков: Ви більше Поляк ніж Русин!

П. Вітик: Чь я Поляк, чи Русин, се моя річ; а ваша партія є сторонництвом шпівонів. Наконєць бесідник заявляє, що, коли правительство попирає російських шпівонів, то єго сторонництво не може попитати правительства.

Опісля говорили ще пп. Пахер і Дец, а по них п. Гломбінський, котрого промову подали ми вчора.

Пос. Дашинський (соц.) говорив про економічне недбалство буржуазних партій і рішачих кругів і виступив проти чесько-німецького шовіністичного антагонізму.

Крамаржа просив, щоби на будуче не опікував ся Поляками, бо се їм виходить тільки на шкоду. По праскій конференції падав на них удар за ударом. По тих конференціях вибрав ся гр. Бобринський до Східної Галичини, поведив ся там як у російськім краю, та приймав депутації. Від тоді зачинає в Галичині виходити «Прикарпатская Русь», котра не має ніяких абонентів і наступає ряд арештовань російських шпівонів, у котрих знайдено листи, від гр. Бобринського (голоси: Слухайте!). В Польскім Королівстві замикають школи від часу тих конференцій, роблять з краю пустку. Обмежено там виборче право, зачали ся й релігійні переслідованя! А тут робить ся маніфестації симпатий для Росії, що є найбільшою гнобительською славянських народів. (Оплески) Навіть Куропаткін заявив в звіті до царя, що пониженє австрійських Славян до ровени Росії було би цофнемм взад. Нехай ще п. Крамарж не наражує своєї будучности і таланту для таких мрій! Одним з наслідків виступленя п. Крамаржа є те, що нараз зачали говорити про Росіян в Галичині. В Росії виделеговано навіть комісію, котра має урегулювати взаємини польско-російські на кошт Русинів. Теперішній неославизм то декорация царизму і більше нічо.

Обговорюючи галицькі відносини в Галичині, заявив бесідник, що з того краю річно емігрує 300.000 людей, котрі збогачують заграничних капіталістів. Уряд цілком не опікує ся тими емігрантами. Ціла еміграція збогачує у нас тільки еміграційні гиєни, з котрих дві сидять на лавах кола польского (Оклики: Слухайте! Слухайте!).

Галицький сойм находить ся в ще гіршім застою, чим чеський. О чеський бодай хтось по-

быває ся, за те галицький сойм вже нікому не в голові: ним всі тільки погорджують. Маршалок є завідателем двора, котрий називає ся Галичиною. Як він тільки вдарить булавою, то зараз спинює ся суперечка між консерватистами й всеполяками. Комплету часто нема, бо більшість послів сидить в шляхотськім казині, Корупція обняла цілу галицьку адміністрацію. Про виборчу реформу в соймовім Колі польськім ніхто й не думає поважно. В Галичині є між Поляками акція в справі бойкоту пруских товарів. Щож, коли один з її головачів дістав в Дрогобичи посаду, котра єму приносить річно 50.000 корон — а дістав її, як сам каже, у надренських капіталістів.

Бесідник уважає також руску політику хибною, доказом сего є справа поділу субвенцій. Коло польске могло би стати могутчою силою, якби при кождім слові, що паде з польських лав не мусіло бояти ся протесту Русинів.

Бесідник закінчив заявою, що теперішня тактика польської більшости тільки ослаблює край і спинює єго розвиток.

Відтак промовляли ще послы Бянкін і Тресіч. По сім дебаті замкнено і вибрано генеральними бесідниками Кувшака „за“ і дра К. Левицкого „проти“.

П. др. К. Левицкий висловив жалоби Русинів на полі адміністрації і шкільництва, застеріг ся проти пособлюваня всеросійському рухови, котрий спиняє природний розвиток Русинів. Руска справа не може бути полагоджена в в гал. соймі, а в держ. раді супроти представників всіх народів. Відносини між Русинами і Поляками не тільки не поправили ся, але заострили ся. Поправа може послідувати лише з заведенем загального права виборчого до сойму. Бесідник домагав ся признаня самоуправи Русинам на всіх полях прилюдного життя і представників в кравім і центральнім правительстві і в раді Корони.

По спростованях Маркова, Давидяка і Куриловича, котрі випирали ся спільности з офіціальною Росією і шріоньством і по промові Вітика, котрий піддержував свої докори, відослано бюджет до комісії.

Відтак приступлено до розправи над наглым внесенем що до підвишки оплат від плавби на Лабі.

Слідуюче засіданє вє второк о год. 11.

Просимо відховити передплату.

Новинки.

— Календар. В неділю: руско-кат.: Тимофтея; римо-кат.: Колети. — В понеділок: руско-кат.: Св. Мучеників; римо-кат.: Томи. — Вє второк: руско-кат.: Поликарпа; римо-кат.: Івана Бог.

— Фонд будови памятника Т. Шевченкови в Києві побільшив ся в січнє о 890 рубл. 64 коп., які надіслано до кївської городской управи. На ту квоту зложила ся між иншими жертва О. Терещенка 100 рублів, запомоги олександрівської городс. управи 25 рубл. і брацлавської городской управи 49 рубл. 75 коп.; решту становлять дрібні складки на листи, розіслані ріжним людям. Весь фонд будови памятника при кївськім комітеті дня 14. лютого вносив 22.372 карб. 24 коп., в тій сумі процентовими паперами 19.550 руб. Видатків в лютім було 45 руб. 69 коп. Чистий фонд на 14. лютого при кївськім комітеті вносив 22.326 руб. 55 коп. Загальна сума фонду становить звиш **52.000 руб.** (в пьлтавській губ. зем. управі поверх 23.000 руб., в золотоношській пов. зем. управі коло 4.500 руб., в харківській городской управі має бути до 2.000 руб., инші міста мають надіслати в р. 1910 коло 1.000 руб.).

В Галичині зложено на ту ціль на книжочку Кр. Союза кред. 2.050.34 К., а персонал „Дністра“ складає окремо і за пів року має зложити 5.000 К. На Буковині зібрано також кількясот корон.

— В справі львівського університету доносить з Відня Slav. Kong.: Парляментарна комісія українського клубу мала вчєра засіданє, на яким пп. Романчук і Колеса здали звіт з вчєрашньої конференції у міністра-просьвіти гр. Штірґка, в якій взяли участь: міністер просьвіти, міністер скарбу др. Білівський, мін. Дулемба, намісник др. Божинський, шеф секції др. Цьвіклівський, пп.

Глобінський і Старжинський. Йшло о законне управлінєне характеру університету у Львові на просьбу сенату. Відпоручники Русинів зазначили, що Русини зречуть ся претенсії до львівського університету, коли дістануть руский університет у Львові. Конференція не довела до рішеня справи.

— **Український вечір у Варшаві.** В другім або третім тижні великого посту, заходами місцевої української інтелігенції, на чолі з професором З. В. Гутником, уладжує ся великий концерт. Чистий прибуток буде поділений так: половину на памятник Шевченкови, а половину — незаможним студентам-Українцям варшавского університету. В концерті, що має відбутися в театрі „Долина Швейцарска“, — виступлять українські кобзарі: Іван Кучеренко та Петро Пархоменко. Великий хор клубу „Українська Громада у Варшаві“ виконає кілька гуртових пісень. Беруть участь красні сили з поміж варшавських музиків та співаків. За найкрасшу українську жіночу одіж — нагорода, так само і за гарне виконанє національних танців. Сєго вєчєра не слід змішувати з традиційними „роковинами смерті Шевченка“, на котрих витинати „гопак“ булоб річю зовсім непристойною. Сподіють ся гостей з Холмщини, Сідлця і Брєстя. (>Рада).

— **Російське шпигунство.** Черновецкі часописи доносять, що слідство в справі арештованого в Чернівцях шпигуна Бендака приймає що раз ширші круги. В Перемишлі арештовано 3 особи, які стояли в змові з Бендаком і помагали єму при шпигунстві в хосєн Росії. Арештовані служили з Бендаком у війську яко одворічні добровольці і дали єму підмовити до шпигунської служби. Два з них є народними учителями, а всі три є резервовими офіцерами і постарали ся були о приділенє їх до 41. п. піх. в Чернівцях на військову вправу, щоби могли легше сходити ся з Бендаком, Слідство проти Бендака ще не скінченє. Є позначи, що він зносив ся з деким у Відні. Арештований в Чернівцях російський жандарм Бондар, що привіз був рублі для шпигуна, сидить ще також у вязниці.

Слідство против бувшого ученика гімназійально о Володимира Добрянського, арештованого за шпигунство в хосєн Росії, вже скінченє і акти тої справ відано державній прокуратурі, котра виготовить акт обжалованя. Слідство мало виказати безсумнівну вину обжалованого.

В послідних днях одержала прокуратурия державна також акти закінченого слідства против арештованого в Сокалі шпигуна Івана Новосьолова. Новосьолов явив ся дня 27. січня с. р. в Сокалі в мундурі російского вояка і казав спершу, що він здезертирував з російского війська. Жандармерия однак вислідила, що він шпигун. Новосьолов працював яко робітник при будові семінарії учительської і умів так підійти місцеву поліцію, що она уживала єго до приватних робіт у себе. В слідстві признав ся Новосьолов, що є з фаху фотографом і шпигував хосєн Росії. Торік розсліджував він околиці Сокаля, Угнува і Белзця, а сєго року мав з припоручєня ротмайстра Архіпова розлідити сторони від Сокаля аж до Львова, особливо що до доріг і мостів.

В Кракові арештовано під замітом шпигунства 23-літню Антоніну Ренкосевичівну з Варшави.

— **Руский народний театр** під дирекцією п. Стадника переїхав зі Станиславова до Коломиї і грає в салі Каси Щадничої.

— **Огонь.** В Миколаєві, бобрєцкоґо повіта, згоріли дня 28. лютого два господарства вартости 2.000 К.

— Цісар затвердив вибір соймового посла і властителя дібр гр. Стан. Мицельского в Боринчах на презєса а властителя дібр Стан. Звольского в Бринцях на заступника презєса повітової ради в Бібрці.

— **Військова бранка** в окрузі львівского корпусу зачинає ся дня 7. с. м.; в Підволочисках, Святині, Мостах вел., Глинянах, Тисьмениці, Золочєві і в Бучачи, а в окрузі перемиского корпусу в: Миколаєві н. Дн., Березові, Рашєві, Лютовисках, Підбужу, Раві рускій і в Сінєві.

Оповідки.

— **Перша генеральна проба „Львівского Бояна“** на концерт Шевченка відбудє ся в понеділок 7. с. м. в комнатах „Рускої Бєсїди“ о 7. год. вєчєром. Дальші проби з оркєстрою заповідь діриґент.

— **3 Тов-а „Руска Бєсїда“ у Львові.** Звичайні загальні збори Тов-а „Руска Бєсїда“ відбудуть ся дня 19. марця 1910 точно о год. 7. вєчєром з таким порядком дневним: 1) Відчитанє протоколу з послідних зборів. 2) Звіт уступаючого Виділу. 3) Вибір нового Виділу. 4) Внесєня членів. — О численну участь Вп. П. Членів просить — *Виділ.* (1—3)

— **Театр львівского „Сокола“** відиграє завтрішньої неділі о 7. год. вєчєром „Жидівку вихрєстку“ 5 актову народну драму Тогобочного.

— **3 львівского „Сокола“.** Звичайні загальні збори членів „Сокола Батька“ відбудуть ся дня 12. марця 1910 в суботу, по полудни, в салі товариства при ул. Рускій ч. 20. у Львові. Початок о год. 6:30.

— **3 господарского тов. „Сільский Господар“.** Перші конституційні збори Філії сєго товариства на судовий округ гвоздецький відбудуть ся 6. марця (неділя) о год. пів до 4 по полудни в рускій приватній школі (євєнтуально в салі уряду громадского) в Гвіздци-місті. З уваги на велике значінє сєго товариства рілньничого для нашого народа сподіваємось численної учаси селян, міщан і інтелігенції. За комітет основательний: о. Конєт. Цісиқ, Михайло Воробєць. — По зборах о год. 7. вєчєром, в салі уряду громадского в Гвіздци відбудє ся аматорське представлєнє ком. в 2 діях Кропивницького п. з. „Пошились в дурні“.

— **В Ходорові** відбудуть ся дня 6. с. м. вєчєрніи з танцями, в яких дохід призначений на рогатинську руску гімназію і на будову „Нар. Дому“ в Ходорові.

— **Іменованя.** Цісар іменував радника висшого суду крав. у Львові дра Ераста Мандичєвского радником двору і президентом суду окр. в Сучаві. — Цісар іменував приділеного до служби в президії міністерсєва старосту др. З. гр. Лясоцкоґо і старостів Леоп. Попєля, Єрон. Заградника і Евг. Свєбоду радниками намісництва в єтаті намісництва у Львові. — Цісар надав старості Ант. Шультісови у Львові титул і характер радника намісництва.

— **В Стрию** відбудє ся велике всєнароднє вічє дня 8. марця о год. 1. по полудни в великій салі „Народного Дому“. Порядок дневний: 1. Отворєнє віча. 2. Справа розділу державної субвенції признаної міністерством рілньництва на піднесєнє годівлі худоби для Русинів. 3. Справа реформи виборчої до сойму крав. 4. Справа української школи народної і гімназії в Стрию. 5. Внески і інтерпєляції учасників.

— **3 залізниць.** Дня 1. січня с. р. змінено назву стації Окна на „Окна на Буковині“ і назву перєстанку Фрайденталь на „Фрайденталь на Буковині“.

Чи вільнодумні круги обходили пам'ять Джіордана Бруна із справдішнього почитаня єго особи?

Коли по Римі розійшла ся вість, що вільнодумні круги хотять обходити пам'ять відступника Джіордана Бруна, тогди заворушили ся і католики собі. По цілїм місті порозліплювано густо афіши, на котрих находила ся слідуюча відовва:

Римляни! 17. лютого 1600., зістав брат Джіордано Бруно спалений живцем на костирі на Campo dei Fiori. Нині по кількох віках хотять горожани нашої красної Італії окружити єго страченє вінцем мучєництва! І когож то хотять они звєличати? Нужденний автор творів Il Candelabro і La Bestia trionfante не мрів певно ніколи, що колись зійдуть ся люди около єго статуї, щоби палити кадило в єго честь, співати похвальні имни, розкидати цьвіти.

Якто, чи міг він се предвидіти, він, що зневажає завсїгди простий нарід? Він, що глузував собі з робітників, насьмівав ся з женщин, схлібляв можним сєго сьвіта, щоби отримати за се гроші? Він, що поборював Церков тогди, коли уже надягнув на себе монаший стрій? Він, філософ, якого основами були лють, цинїзм, зависть і ненависть против всіх і всього? Коли в письмах Бруна і читаємо яке лагіднійше слово, то оно є призначєне для блуду і для тих, від котрих надїв ся ласк. Отсє герой, якого нині хотять обходити пам'ять!

Підчас коли всюди видно стремління демократичні, то тут хотять почитити підлєстника тиранів, погородника простого люду. Підчас, коли всюди підносить ся крик против блуду, то тут хотять почитити писателя, що не герєставав вихвалювати блуди в своїх недорічних письмах!

Якжє се отжє причина, задля якої хотять празнувати пам'ять брата Джіордана, як раз ті, що він їх казав валити киями? Се ненависть до релігії, се мисль, що Бруно був бунтівником против сєї релігії, котрої носив одєжу, котрий хулив Бога, а для церкви мав тільки одну ненависть

Римляни! Не ідїм за ними, що не находять лучшего божка (idolo) для сєвого почитаня, як лиш останка Джіордана Бруна. Переймїм ся правдивою і здоровою демократією і працїймо з цілою нашою силою, щоби наша Італія стреміла завсїгди до ідеалу о много благороднійшого і висшого, чим той, яким предєставляє собою відступник з Нолі.

Повисшу відозву підписали настоятелі єпар-

хії, численні католицькі товариства римські, синдикати торговельних помічників, мулярські цехи і т. д.

Мимо заворушення із католицького боку, свято уже, як знаємо, відбуло ся. А брали в нім участь так жінки, для яких Бруно не мав доброго слова, як і простий нарід, та робітники, яких він уважав за худобу. Тому можна припустити, що найбільша частина з тих, що брали участь в тім торжестві і не знали, кого она почитає і за що? А се свідчить лише о тім, як провідники робітників і простого народа потрапили впоїти в уми тих несвідомих людей ненависть до Церкви, а почитанє для людей, що їх ненавиділи, що не мали для них доброго слова. Та і самі провідники тих численних мас, які провадили за собою, не робили сега задля почитаня Бруна. Виходило се недвозначно з їх бесід. Всі они зазначували, що Бруно є для них рівнодушний, що він не представляє взагалі ні новітніх ідей, ні змагань. Се говорили найвиразніше Біссолати, Барціляї, князь Кастанї, Мацца і ин.

Коли в поведеню провідників пробиває ся така нещирість, коли Бруно не був цілню того свята, яке обходжено віби то в его честь, то мусимо запитати ся, чому они обходять пам'ять того, що є для них рівнодушний? На се легка відповідь: бо в їх серцю накіпїла уже ненависть до Бога і Церкви до тої степені, що треба їй було виявити. Бруно отже був лиш претекстом, щоби они могли показати свою ненависть до Папи на зверх. В тій цілі виналяли они дїм, який уже валив ся, а в яким замешкували збирачі шмат, бо він так близько резиденції Папи, що близшого від того дому не можна дістати.

Відреставрувавши его троха умістили они в нім товариство імени Бруна, щоби Папа та католицький світ не забували, що хула против Бога не зійшла до гробу з Бруном та, що і нині є ще люди, які відзначають ся такою самою ненавистю, якою відзначав ся Нолянець. Відгомін сеї ненависти відбив ся з сега дому о уші спокійних мешканців Ватикану; бо дїм сей стоїть найблизше апартаментів св. Отця і тому всі проклали, хули, злоріченя, напасти на священників можна чути з помешканя Папи. Щоби св. Отцю як найбільше доскулити в часі торжества Бруна, то мали деякі бесідники промовляти через туби, щоби їх було лучше чути, і щоби ні одно слово з їх бесіди не перейшло мимо ушей Папи. До сега ворожого настрою з дому Джордана Бруна достроювало ся червене світло густо розвішуваних лампїонів, якого темні лучи робили вид Ватикану понурим.

Дня 20. лютого по полудня перед походом під пам'ятник Джордана Бруна стало людно в домі Бруна. Помежи присутним стали розкидати пашквіль на духовенство під заголовком il Prete Delinquente (проступний священник) а з посеред товпи лунали безпереривно крики: A basso il prete! A basso il Vaticano! (проч з священством! проч з Ватиканом!) Сей крик повторяв ся стілько разів, скілько разів товпа побачила священника по дорозі, що переходив слухайно туди, куди переходила товпа, коли похід рушив з під Ватикану на Campo dei Fiori. Лють товпи дійшла до найвисшої степені, коли она опинила ся під домом редакції дневника Il Bastone, що з підмогою удачних карикатур побороє успішно недовірків з під зеленого (масонського) та чорного (анархістичного) стягу.

Такі то сцени, які тут докладно описати годї, відбували ся в серцю християнства під домами католиків, на вид тих, що причиняли і причиняють ся до цивілізації народу а власть показала ся безсильна, щоби їх здержати, що і сама признала. Зато, коли похід находив ся на Via Nazionale, звідки видно Квірїнал, похилили ся так чорні як і зелені хоругви на знак вдячності для королівського дому і правительств, що помогли їм зрости в таку велику силу.

Но, чи італійському народови може се вийти на добре? Можна рішучо і певно сказати, що ні. Бо справдішні католики з одної сторони, а з другої вільномулярство з усіма відтінками вільнодумців, то не є сторонництва, які різнять ся між собою що до менших справ і які в голлових річах ідуть рука в руку, але то є два ворожі табори, що дихають більшою ненавистю до себе, чим вороги, що ведуть зі собою війну. Тому то такі вороги готові видати вишньому ворогові навї в свій край, коли той ворог обіцає їм поміч. На се маємо уже історичні докази.

Тому то щасливим можна назвати сей нарід, котрий не знає ворожнї опертої на підкладі релігійній, котрого сини живуть зі собою в згодї. І тому, коли деякі з его синів обаламучені ворогом стануть запалювати огонь релігійної борби і ненависти, то нарід сам повинен безощадно їх нищити, як той болак, коли его не не виріже ся завчасу, то затроїть і знищить цілий організм.

Телеграми

з дня 5. марця.

Відень. Хорій Люегер не приймає поживи і тому опадає так з сили, що можна скоро дж дати ся катастрофи.

Білгород. Сербский король Петро вертає з Петербурга. Сербські дневники пишуть, що по дорозі він загостить до Відня і відвідає цїсаря. В Білгороді буде его ревізитувати наслідник престола архїкн. Франц Фердинанд.

Оповідка.

Надзираюча Рада товариства кред. «Надія» в Порохнику, стоваришена зар. з обм. порукою, скликає на основі § 44. статута III загальні збори стоваришена, котрі відбудуть ся дня 12. марця 1910 о год. 10 перед полуднем в сали тов-а з отсым порядком денним:

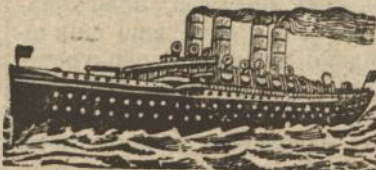
- 1) Відчитанє протоколу з послїдних заг. зборів стоваришена.
- 2) Звіт з діяльності за рік адмін. 1909 з мастрковим білянсом.
- 3) Звіт контрольної комісії.
- 4) Предложеноє Надз. Ради в справі подїлу чистого зиску.
- 5) Вибір членів Надз. Ради на місце уступивших.

Збори попередить богослуженє на интенцію Товариства в місцевій церкві о год. 8 рано.

За Надзираючу Раду Товариства «Надія» в Порохнику:

Николай Фігель
голова.

Прокїп Прокопович
секретар.

ДО
**АМЕРИКИ
і КАНАДИ**

найліпше перевозить

Лінія Кунарда

у ЛЬВОВІ ул. Городецька 99.

Цїня переprави кораблем 180 корон.

Уважайте на ч. 99.

ВІДЇЗД З ПОРТІВ В ТРИЄСТІ:

Ультонїя, 29. марця 1910.

Карпатїя, 19. цвїтня 1910.

Паннонїя, 3. мая 1910.

З ЛІВЕРПОЛЮ:

Люзітанїя, найбільший і найвеличавїший парохід на світї, дня: 19/3, 9/4, 7/5, 28/5, 18/6 1910.

Мавританїя: 12/3, 2/4, 30/4, 21/5, 11/6 1910 р.
122 (4-?)

Оголошенє.

Звичайні загальні збори товариства «Міщанський рем. пром. Союз кредитовий, стов. зар. з обмеж. вор. у Львові, відбудуть ся дня 20. марця 1910 о год. 10. рано в льокалі власнім у Львові, Ринок ч. 36. II. пов.

Порядок денний:

1. Відчитанє протоколу з попередних загальних зборів.
  2. Звіт Управи з діяльності товариства за р. 1909.
  3. Відчитанє звіту Кр. Союзу ревізійного.
  4. Справозданє комісії контрольної і удленє абсолютної Управи і Надзираючїй Радї.
  5. Зміна статута.
  6. Вибір 3-ох членів і 2-ох заступників до Надзираючої Ради.
  7. Роздїл чистого зиску.
  8. Внесеня і запити членів.
- Наради товариства відбудуть ся при якїй небудь скількості членів по мисли § 25. статута.

М. Макович
президент.

В. Бачинський
секретар.

(3-3)

Образи Шевченка, Хмельницького, Коляревського, Лисенка від 6-200 К. Фігурки в гіпсу а 80 с і 1-200 К. Краватки, гердани, сорочки, фартушки, шапки сокільські і козацькі, альбоми, перфуми, спінки, брошки і шпильки з гербом, тутки і паперці ріжного рода поручають. — *Склади „Сокільського Базару“ у Львові, Стрию і Станїславові.*

Colosseum

в пасажі Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 1. до 16. марця 1910.

Найгарнійша сензація.

Щоденно о 8. год. вечер представленє. В недїлі і свята 2 представленя о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятницї High-Life представленє. Бїлети вчаснійше можна набутї в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5

Mit einem Griff

erhältst Du aus

Herders Konversations-Lexikon

zuverlässige Auskunft über alles, was Dir in Natur und Geistesleben begegnet.

Ein Konversationslexikon ist heute in jedem Hause unentbehrlich. Am neuen „Herder“ (8 Bände, K. 120.—) wird von der gesammten Kritik die Vollständigkeit, Klarheit, Sachlichkeit und glänzende Ausstattung gerühmt. Der billige Preis, der zudem in bequemen Teilzahlungen von K. 4.— an monatlich entrichtet werden kann, ermöglicht auch dem Mann mit kleiner Börse die Anschaffung dieses Wissenschatzes

Durch B. Herder Verlag, Wien I.

Wollzeile 33 zu beziehen.

РУСИНИ! Жадайте у всіх трафіках, торговлях і крамницях лише туток і паперців з першої галицько-руської фабрики Евгєна Білінського в Збаражї.

З доходу сеї фабрики йде 35% на будову церкви в Севяї, 10% н. школи і бурси тов. педагогічного, а 5% на сироти і вдови по св'ященїках.

Держім ся покликую:

Свій до свого!

Розклад залїзничих поїздів

взжний від 1. сїчня 1910.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	9:50
Кракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Тарнога	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:05	—	2:05	5:58	9:30
Черновець	—	—	—	6:40	12:20
Станїславова	5:45	—	—	—	—
Коломїя	—	10:20	—	—	—
Стрия і Тухлі	7:29	11:45	4:25	—	11:00
Самбора	8:00	9:57	2:00	—	9:00
Сокаля	7:10	12:40	4:50	—	—
Яврова	8:05	—	5:00	9:00	—
Брухович (щодня)	—	—	5:11	—	—
Підгаець	—	11:15	—	—	9:58
Винник	—	—	—	—	12:10
На Підзамчє з:					
Підволочиск	7:01	11:40	2:00	5:15	10:12
Бродів	7:01	—	2:00	5:15	10:12
Підгаець	—	10:54	—	9:44	11:5
Винник	7:26	—	—	6:29	—
На Личаків з:					
Підгаець	—	10:36	—	9:27	11:38
Винник	—	7:08	—	6:11	—
З Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночи
Кракова	5:50	8:25	3:15	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Гяшева	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:—	2:16	8:00	11:10
Черновець	6:10	9:35	—	—	10:38
Черновець	—	9:10	2:23	—	2:50
Станїславова	—	—	2:50	—	—
Коломїя	—	—	—	6:00	—
Стрия	7:30	—	1:45	6:55	11:25
Самбора	6:00	9:05	3:40	—	10:45
Сокаля	6:14	11:05	—	7:10	—
Яврова	8:20	—	—	6:30	—
Брухович (будні днї)	—	—	3:20	—	—
Брухович (нед. і св.)	—	—	2:01	—	—
Підгаець	5:58	—	—	6:16	—
Винник	5:52	—	—	—	—
З Підзамчє до:					
Підволочиск	6:35	11:00	2:31	8:29	11:32
Бродів	6:35	11:00	2:31	8:29	—
Підгаець	6:12	—	—	6:30	—
Винник	5:35	—	1:30	—	—
З Личаків до:					
Підгаець	6:32	—	—	6:50	—
Винник	5:53	—	1:49	—	—

ЗАМІТКА: Послїдні поїзди печатанї товстим друком. — *) Лише в недїлі.